

Lasten ja nuorten kuuleminen keskiöön palveluiden kehittämisessä

Lasten ja nuorten kokemukset osattomuudesta ja ohipuhumisesta palveluiden piirissä ovat tuoreen tutkimuskatsauksen perusteella edelleen hälyttävän yleisiä, vaikka osallisuuden haaste on tunnistettu palvelukentällä jo pitkään. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut ovat voimakkaassa muutoksessa, ja palveluiden kehittämistyössä lasten ja nuorten kokemustiedon kuunteleminen on välttämätöntä. Tämä on lapsen oikeuksien sopimuksen kaikille lasten ja nuorten kanssa toimiville viranomaisille asettama vaatimus.

Hallituksen kärkihanke Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) käynnisti lasten ja nuorten palvelukokemuksia koskevan tiedonkeruun palveluiden kehittämistyön tueksi. Lasten ja nuorten mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omien palvelujensa kehittämiseen on yksi muutosohjelman lähtökohdista.

Tältä pohjalta on syntynyt katsaus *Ääniä ja äänettömyyttä palvelukentillä – Katsaus lasten ja nuorten palvelukokemuksia koskevaan tietoon*. Katsauksessa on käyty läpi 224 tutkimusta ja selvitystä, jotka koskevat lasten ja nuorten kokemuksia niin koulun, varhaiskasvatuksen ja vapaa-ajanpalveluiden kuin sosiaali- ja terveysalan palveluiden piirissä. Katsauksen ovat toteuttaneet Nuorisotutkimusseuran tutkijatohtori Marja Peltola ja tutkija Jenni Moisio.

– Selvitys osoittaa, että koulutuksen olisi nykyistä paremmin tuettava palveluiden ammattilaisia lasten ja nuorten tiedon arvostamiseen, osallistamisen monipuolisiin menetelmiin sekä vuorovaikutustaitoihin. Tutkimustietoa tarvittaisiin lisää lasten ja nuorten kokemuksista vammais-, mielenterveys- ja päihdepalveluista sekä perusterveydenhuollosta, toteaa Lapsi- ja perhepalveluiden kärkihankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja Maria Kaisa Aula.

Katsauksen perusteella tunne kuulluksi tulemisesta, yksilöllisestä kohtaamisesta ja vaikutusmahdollisuuksista on lasten ja nuorten hyvän palvelukokemuksen ytimessä. Vaikka lapset ja nuoret näkevät paljon hyvää heille tarjotuissa palveluissa, läpi tarkasteltujen palvelusektorien toistuvat kokemukset mielipiteiden sivuuttamisesta ja vaikuttamismahdollisuuksien puutteesta.

– Osallisuutta tukevat pitkäaikaiset ja luottamukselliset kohtaamiset ammattilaisten ja lasten ja nuorten välillä. Palveluiden yhdenvertainen saavutettavuus sekä lasten ja nuorten yhdenvertainen kohtelu ovat osallisuuden edellytyksiä. Vastaavasti ongelmat ja kitkat kohtaamisissa ja yhdenvertaisuuden huomioinnissa heikentävät lasten ja nuorten osallisuuden mahdollisuuksia, toteaa Peltola.

– Nuorten arjessa myös vertaisryhmillä on suuri merkitys. Vertaissuhteiden potentiaalin huomioimisen ja niiden kipukohtiin puuttumisen tulisi olla osa palveluiden ammattilaisuutta, muistuttaa Moisio.

Ääniä ja äänettömyyttä palvelukentillä – Katsaus lasten ja nuorten palvelukokemuksia koskevaan tietoon julkaistaan 28.3.2017 kello 16 NUORI2017-tapahtumassa.

Marja Peltola & Jenni Moisio: *Ääniä ja äänettömyyttä palvelukentillä – Katsaus lasten ja nuorten palvelukokemuksia koskevaan tietoon*

Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 190, sarja: Kenttä
ISSN 1799-9219, verkkojulkaisuja 112, ISSN 1799-9227
ISBN 978-952-7175-29-3 (nid.), ISBN 978-952-7175-30-9 (PDF)
119 s., nid, 12 euroa

Tilaukset Nuorisotutkimusseuran verkkokaupasta:

<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisut/verkkokauppa/kirjat>

Kirja tulee myyntiin seuraaviin kirjakauppoihin Helsingissä: Kurvin Kirja (Hämeentie 48), Kirja & Kahvi (Vuorikatu 7) ja Tiedekirja (Snellmaninkatu 13). Myös muihin kirjakauppoihin kirjaa voi tilata.

Verkossa julkaisu on osoitteessa

<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisut/verkkokauppa/verkkojulkaisut>

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) on hallituksen kärkihanke, joka hallitusohjelman mukaisesti pyrkii lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja omien voimavarojen vahvistamiseen. Muutosohjelmassa uudistetaan laajasti lasten ja perheiden palvelujen toimintaa, muun muassa lapsille, nuorille ja perheille suunnattuja vaativimpia palveluita ja lastensuojelua.

Lisätietoja:

Marja Peltola

puhelin 020 755 2667

sähköposti marja.peltola@nuorisotutkimus.fi

Jenni Moisio

puhelin 045 651 8202

sähköposti jenni.moisio@nuorisotutkimus.fi